

NARODNI GOSPODAR

GLASILO GOSPODARSKE ZVEZE.

Člani Gospodarske zveze dobivajo list brezplačno.
Cena lista za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kroni;
za četrt leta eno krono; posamezne številke po 20 h.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne
vračajo. — Cene inseratom po 20 h od enostopne petit-vrste, za
večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 143.

V Ljubljani, 25. julija 1903.

Poštno-hran. št. 849.872

Kmetijstvo.

Poljedelstvo.

Zlata pšenica.

(Dopis iz Dobropolj.)

Pred desetimi leti je prinesel kmet Zlatorepec iz Amerike nekaj zrn pšenice. Delal je v rudnikih države Minnesota, ki se ponaša z izvrstnimi železnimi rudami in obširnimi bogatimi žitnimi polji. Ondi pridelujejo zlasti mnogo najboljše pšenice.

Nek v Minnesotti naseljen Šved je na svojem vrtu delal poskušnje z raznimi žiti. Naši rojaki, ki so hodili mimo na delo in z dela, so se čudili krasnemu žitu. Zlatorepec je prosil Šveda, naj mu da nekaj klasja. Prijazni Šved mu je dal in še povedal, da je dobil seme od svojega brata farmerja v državi Wisconsin ter da se imenuje „zlata pšenica“. Ko se je vrnil Zlatorepec v domovino, je tisto zrnje vsejal. Pšenica, ki je zrastle v naši zemlji in našem podnebju, sicer ni taka kakor ona z rodovitnih američanskih tal, vendar domačo pšenico v vsakem oziru daleč nadkriljuje. Najboljši dokaz je to, da je v zadnjih štirih letih v naši dolini, kjer stanuje tako konservativno in tudi proti novim semenom nezaupljivo kmetško ljudstvo, domačo pšenico popolnoma izpodrinila radi svojih

dobrih lastnosti. Zraste namreč visoko in daje izvrstno škopo. Klasje je dolgo in polno zrnja, ki daje boljše moko in več kakor navadno. Seje se bolj redko in da kopa te pšenice nad 1 stari mernik zrnja, ko da kopa domače pšenice ob najboljših letinah komaj $\frac{3}{4}$ mernika. V drugih krajih, ki so za pridelovanje žit ugodnejši kakor je naš, bodo vspehi brez dvoma boljši. Sejanje žit se sicer ne priporoča in zlasti pšenica ne da tistih dohodkov kakor detelja in koruza. Vendar ker sejejo pšenico zaradi škope, ali pa zato da sejejo po strnišču ajdo ali repo in jo najbrž ne bodo opustili, je vendar pametno, da potem sejejo pšenico, ki daje boljši in večji pridelek kakor navadna domača pšenica, in to je iz Amerike prinešena zlata pšenica.

Po sedanjih ugodnih in zadovoljivih uspehih jo kmetovalcem z mirno vestjo toplo priporočamo. Oddajalo bo pšenico za seme Kmetijsko društvo v Dobropoljah in sicer v vrečah à 50 kg za 15 kron franko kolodvor v Dobropoljah ali pa v vrečicah à 5 kg za 3 krome razpošljano po pošti.

J.

Ozki kraji, zastarana reč.

Čuditi se moramo v resnici, da so se v mnogih krajih, pri nas skoro povsod, ohranili še ozki

kraji, ko vendar toliko momentov sili v kmeta, da preide k ravnemu obdelovanju polja, da more s koso in strojem obdelovati polje. Za ta nujno potrebni prehod od ozkih k širokim krajem naj služijo sledeči praktični migljaji.

Ozki kraji so na mestu samo tam, kjer je rodovitna prst tako plitva, da jo moramo skupaj zoravati, da dobimo dovolj zemlje za rastline; dalje v takih kotlinah, kjer se vsled pomanjkanja odtoka ne more drenirati ali osuševati, kjer smo torej prisiljeni z rozori odpeljavati odvečno vodo.

Ako hočemo tudi na mokrotnem svetu preiti k širokim krajem, moramo odvodne jarke napraviti dovolj globoke, da ponizamo talno vodo in napravimo zemljo gorkejšo, tudi moramo skrbeti z obilnim gnojem, najbolje gnojnico, da se more pričeti razkranje v zemlji. Mnogokrat opazujemo, da so odvodni jarki preplitvi, s tem se doseže ravno nasprotno od tega, kar se je nameravalo: topla, redilna deževnica se odvaja, mrzla, zastala talna voda pa ostane v škodo kulturnim rastlinam. Tako pogine marsikako polje z nemško deteljo, ker pridejo korenine v mrzlo zemsko plast s talno vodo.

Pri prehodu od ozkih k širokim krajem je treba pred zimo polagoma preoravati globlje in ne

naenkrat, ker bi sicer prišlo preveč mrtvice na vrh in bi bila zemlja v mrtvo preorana. Ko začnemo globlje orati, moramo tudi dobro zagnojiti s hlevskim gnojem, da damo zemlji črne prsti (humusa), ki izboljšuje fizikalne in kemične lastnosti zemlje.

Za srečno izpeljavo širokih krajev bi bilo marsikje potreba tudi boljših plugov, ki zemljo popolnoma zrahljajo in obrnejo, to bi bil pa ravno največji dobiček za kmetijstvo dotičnega kraja.

Velikokrat se sliši, da postane na širokih krajih in čisto ravnih njivah v kratkem pirnica gospodinja; toda ta ugovor ima veljavo samo za one gospodarje, ki svoja polja zanikerno obdelavajo.

Nazor, da se z ozkimi kraji pridobi več sveta za rast, in da torej na ozkih krajih več zraste, je popolnoma šepav; le pogledjte, kako lepo enakomerno raste žito na ravno zorani njivi, en klas in eno steblo je tako kot drugo. Kako neenakomerna pa je rast pri ozkih krajih: na hrbtu kraja vidiš zeleno setev, v razoru je pa največkrat nič ni; prostora za žito bi bilo pri ozkih krajih le tedaj veliko, ako bi žito tako rastlo na njivi, kakor bodice na ježu, to je v vseh smereh, a v resnici rastejo samo navpično. Proč tedaj z ozkimi kraji, ki nam slabijo žetve in zmanjšujejo pridelke.

F. P.

Pridelovanje travnega semena v Porenju.

(Konec.)

Travniško bilnico v veliki meri pridelujejo v Gajns Hajmu kakih 25 let sem, dočim so preje nabirali travnato seme samo o priliki po travnikih; tega pa nikakor ne priporočamo, ker prvič travnik, ki popolnoma dozori s s tem tudi zelo oslabi, drugič se pa na ta način tudi ne dobi enakomernega in čistega semena. Pridelujejo pa tamošnji ljudje po mno-

goletnih izkušnjah travnato seme tako-le:

Njivo, ki se ima obsejati s travo, preorjejo v jeseni, ravno tako, kakor za ozimino, t. j. z običajno globino in čez zimo leži njiva tako v debelih brazdah. Na vigred zemljo še enkrat krepko predelajo s plugom in brano in pripravijo za setev. Trave po navadi ne sejejo same ampak vedno med kak drug sadež, ječmen ali oves, najraje pa imajo ječmen, ki se vrže bolj na redko in potem zavleče. Zdaj še-le pride na vrsto setev trave, večjidel visoka trda bilnica. Seme se vseje ob prav mirnem vremenu na široko in ne pregosto. Sploh obrajtajo bolj redko setev; kakih 30 kg na 1 ha in jo na lahko zavlečejo z brano.

Marsikak kmet seje tudi ječmen pomešan s travnim semenom in zavleče celo zmes ob enem. Pogostokrat pride mej travno seme tudi po nekoliko detelje, zato ker se vsa setev prvo jesen ko doraste, pokosi za živinsko krmo, seme se dobi šele v drugem letu. Kot gnojilo služi v drugem letu spomladi nekoliko čilskega solitra, ki se potrese po mladi travi. Ljudje skrbno postrežejo travi, da se dobro razvija. Po potrebi se nasevki plevejo, posebno skrbno zatirajo osat, ki trave hudo izpodriva; za vse to je potreba precej ročnega dela, toda ravno mali posestnik je kos tej nalogi. Na enkrat obsejani njivi se prideluje seme skozi 3 do 4 leta (bilnica da prvo leto po 300 kg, drugo okoli 220 kg, tretje še 100 kg semena na ha), nato pa služi zemljišče zopet pridelovanju krme.

Dobivanje semena samega gre takole izpod rok:

Žetev se prične pri nizki bilnici konci junija, pri visoki za kake 2 tedna pozneje. Kot pravi čas za žetev velja ona zrelost travnega semena, ko postane seme vže močnato in se da na latih od zgoraj vže nekoliko osmukati, do-

čim je vnanje znamenje zrelosti rumena barva semena.

Zelo važno je pri žetvi, da se zadene pravi trenutek; en sam dan tukaj odločuje. Če kosim prezgodaj, ostane mnogo semena gluhega, žanjem pa prepozno, mi veter raztrese mnogo zrnja in sicer najboljšega. Po navadi se žanje s srpom. Leva roka prime spodaj pod latom šop trave in desna s srpom odseka. Snopiče povežemo potem skupaj, peljemo domov ter jih izložimo na suhem zračnem kraju na dva do tri dni, da se seme spoti, kakor pravijo; pri tem se pa ne sme segreti, sicer gre kaljivost pod zlo. Na to pride neko delo, ki je ondotnim krajem čisto lastno. Posušeni snopki se najpreje doma otresejo in tako dobi najlepše, popolnoma kaljivo zrnje, potem pa pridejo v ulico (gaso), da se še malo pozore. V ta namen vidiš pred vsako hišo, kakor je hiša dolga poldrugi (1.5) meter širok tlak. Zbit iz dobre ilovice in lepo zravnan, podobno gumnom po nekaterih krajih. Ta pas lepo pometejo in po njem razpolože snopiče, da se pozore. Na ulici ostane seme večji del samo en dan, na to se snopki otresejo ali s cepcem pretrkljajo, kadar je lepo vreme. Pozori se seme na ulicah kaj hitro, ker more zrak od vseh strani do njega in seme se dobi iz gladko pometenega tlaka popolnoma čisto. Seme se skrbno pomete skupaj in spravi pod streho v kaščo, kjer se nasuje prav natanko in, da se pač ne ugreje, se vsaki dan premešava in obrača, dokler ni popolnoma suho, da se more shraniti v vreče. Čisti se to novo seme najprej s pajtelnom, ki se počasi goni, da se tako odpravi ves prah, rese itd.

Ko je seme vže zelo čisto, ga očistijo še strni s pripravnimi siti, pri čemur radi rabijo velike prte, da se nič semena ne zgubi.

Travnata slama, ki ostane po žetvi semena še na njivi se takoj

pokosi in pokrmi; ljudje trdijo, da ta krma povrne še stroške, ki jih imajo s pridobivanjem semena. Trava, ki zraste še po žetvi za seme, se kosi jeseni za otavo. To pa bi dovoljevali mi samo za bolj vlažne lege; v suhih letinah je bolje pustiti travico, da se posuši na njivi in segnije.

Zavoljo tekmovanja malovredne, pa cene ameriške bilnice so cene za travnato seme v Porenju močno pale in sicer od 90 kron na 21.60 kron za 100 kil, zato so mnogi bilnični posevki dandanes vže preorani in služijo pridelovanju krme. Kot poprečni pridelok navajajo kmetovalci v Gajns-hajmu 4 do 6 *mq* na 1 *ha*, kar bi dajalo pri majčkenu boljših cenah izvrstne dohodke.

Ako bi hoteli zlasti pri skupnih naročilih držati se načela: Proč z ameriškim blagom! potem bi tudi pri nas bila lepa prilika pridelovati travnato seme ne samo za dom, ampak tudi za kupčijo in nam bi bil odprt nov lep vrellec dohodkov.

Povzeto po Dunajskem kmet. listu.

Živinoreja.

Temeljni nauk umne krmitve.

Pri reji goveje živine, in to imajo te vrstice pred vsem pred očmi, ne smemo nikdar pozabiti, da imamo opraviti s prežvekovalcem in da napravimo pri krmljenji vselej napako, kadarkoli ne vpoštevamo tega posebnega načina prebavljanja. Zato moramo dati živini pičo vselej v taki obliki, da jo more čisto naravno predelati in prebaviti. Prav zelo narobe ravnamo, ako si prizadevamo slajšati živini prebavljanje, res da najdemo morda na to, da imamo od živine nekaj časa več užitka, toda le na stroške njenega zdravja. Tako na pr. moramo pri suhi krmii po zimi pokladati seno dolgo kakor je in ne zrezano. Ako ga zrežemo, s tem znatno olajšamo

njegovo predelavo, zlasti pri prežvekovanju. Seno pri tem pride veliko manj v dotiko s slino, ker ga ni treba toliko zvečiti. Druga škoda, ako krmimo zrezano klajo je ta, da trahnemo in zapravljamo krmo, mesto bi varčevali ž njo. Živina žre toliko časa, dokler ni vamp poln, vsakdo si pa lahko predstavlja, da dolga krma prej napolni določen prostor, nego ista množina zrezanega sena, ki se veliko bolj skupaj stisne. Le poskusi enkrat gospodar to primerjati s tehnicco in kmalu uvidiš, da z dolgo klajo le prihraniš. Pa še ena okolnost govori za nerazrezano klajo: pastir ve, da živina na paši pobere in pomuli le to, kar ji prija, vse zlesenelo, posebno pa strupene rastline pusti na miru in se jih ne dotakne. Ravno tako mora živina zbirati tudi v hlevu, ako dobiva dolgo klajo, je pa krma zrezana, to ni mogoče. Ravno podlesek more postati v zrezani krmii živini zelo poguben, dočim v dolgi klaji ostane vedno v jaslih.

Ako je živina sama sebi prepuščena na paši, tedaj ima vsaki dan po dve glavni kosili; ako hočemo tedaj naravno krmiti, pokladajmo tudi mi živini po 2krat na dan. Le na ta način smemo pričakovati, da nam živina krmo res izkoristi, tako kakor je namenu in reji najbolj primerno.

Najvažnejše snovi v naših krmilih se dele v dušičnate beljakovine, in brezdušičnate v ogljikove vodane in toľšče. Razmerje prebavnih dušičnatih k brezdušičnatim snovem imenujemo redilno razmerje. Hočemo namreč, da je množina teh snovi med seboj po različnosti naših smotrov pri živinoreji različna pa vendar določena, po tem takem nazivljemo ozko redilno razmerje ono, pri katerem pride na en del dušikovin le malo delov brezdušičnatih snovij. Na primer 1:3, to se pravi na 1 del dušičnatih snovij imajo priti trije deli brezdušičnatih. Nasprotno je pa široko redilno razmerje ta-

krat, ako pride na en del dušikovin mnogo delov brezdušikovin recimo 1:8.

Nekako srednje redilno razmerje bi bilo 1:5 do 6. Po vspehu ki ga želimo doseči pri reji bomo jemali različna redilna razmerja. Tako n. pr. hoče imeti mlado tele ozko redilno razmerje 1:3, ker teža, absolutna kakor tudi odnosa ali relativna v nobeni starosti tako urno ne raste, kakor pri teletu.

(Konec prih.)

Vinogradništvo in vinarstvo.

Čiščenje vina z mlekom.

Kakor druga čistila namreč ribji klej, želatino, jajčni beljak, špansko zemljo, koalin itd., rabi se za čiščenje kalnega vina tudi sveže mleko. S čiščenjem se namreč odstrani razne beljakovinaste snovi v vinu, ki prouzročajo kalnost, in če se same ob sebi dolgo ne sesedejo, tudi pokvarjenje dotičnega vina.

Kadar se doda vinu eno ali drugo teh čistil, se ta zvežejo z beljakovinami, napravijo celo mrežo ter potegnejo vse te snovi s silo na dno in čim več se takega čistila vzame, tim hitrejša in boljše se čiščenje sponese. Toda preveč se navadno le ne jemlje, ker bi bilo to v marsikaterem slučaju potrata materijala. Posebno je pri tem hraniti pri rabi dragih čistil kakor ravno ribjega kleja.

Razun takega mehničnega čiščenja vina se pri takem opraviu izvrši tudi kemični proces, ker nekatera čistila vina razbarvajo.

Nekatera čistila ne vzamejo vinu samo kalnost prouzročujoče snovi, marveč tudi barvo in deloma tudi trpkost. Posebno je to omeniti pri vporabi mleka in želatine. Marsikdo je gotovo že zapazil, da po čiščenju črnega ali rdečega vine ne postane samo čisto, marveč tudi milejše in svitlejše barve. Mleko pa odstrani kolikor toliko tudi postranski duh. V mleku je

glavni del kazein, ki se s pomočjo alkohola, kisline in čreslovine strdi ter druge beljakovinske snovi seboj potegne.

Navadno se branijo vporabljeni mleko, osobito če se istega kupi. V takem slučaju se mora res previdno postopati, da se ne vzame mleko od nezdravih krav ali pa že preveč vležano, ker se lahko na ta način tudi vino pokvari. Tudi se v takem slučaju vino počasi čisti in ostane še vedno nekoliko megleno. Zato se pa mleko rabi le za čiščenje bolj navadnih vin.

Upoštevati se mora pa, da je to čistilo jako ceno in najbolj pri rokah ter pripravljane nezamudno.

Posebno pogostokrat se rabi mleko za čiščenje močno alkoholčnih pijač, n. pr. šnopsa, likerjev in takih vin, ki imajo kak postranski okus in katere se hoče razbarvati.

Pri površni shrambi šnopsa se pripeti, da pride dotični z mnogo železom v dotiko in če je sod nov, izvleče iz dog mnogo čreslovine, ki napravi z železom, črnozelenkasto spojino. Tako blago se težko odda posebno, če se čuti tudi okus po železu. V takem slučaju se šnops popravi z zopetnim prekuhanjem. Ker je pa to zamudno in ker pridelek podraži, je bolje čistiti ga z mlekom.

Za vsakih 100 litrov se vzame 1 liter svežega posnetega mleka in v teku nekaj dni se to popolnoma sesede in potegne vse gorinavedene snovi seboj, vsled česar postane tekočina čista na barvi in tudi na okusu. Pri odtakanju, ki se mora izvršiti kakor hitro se vse sesede, je paziti, da se posode ne strese, ker se dotično blato prav lahko zopet vzdigne.

Isto se toraj doseže pri čiščenju vina, pripomniti je pa, da mleko vino nekoliko ošibi, da mu vzame namreč tudi nekoliko alkohola in sicer vsak liter mleka

približno 1%, nasprotno pa pridobi vino na polnosti.

Pred rabo se mleko precedi skozi platneno ruto, da se odstrani morebitne smeti, potem se ga zmeša v škafu z dotičnim vinom ali šnopsom, ki je za čiščenje namenjen, prelije nekaterikrat iz škafa v škaf, ter se potem naglo vlije v sod in v sodu zopet dobro premeša. Najbolje je, če se še od spodaj nekoliko odtoči in pri vehi v sod vlije, da se tako še bolje premeša.

X.

Splošno.

Kumna.

Kumna spada mej ono malo številce kuhinjskih dišav, ki se pridelujejo tudi v velikem na polji; posebno veliko jo pridelajo Holanci. V Nemčijo se uvaža vsako leto okoli 2 milijona kg kumne, tedaj pridelek od kakih 1500 ha polja in sicer največ iz Holandskega.

Kumna vspeva do mala v vsakej zemlji, najrajše v globoki ilovici, kjer ji ne primanjkuje apna in da v vlažnih letinah obilnejšo, v suhih pa finejšo žetev. Kot pred sadež je najboljši ogrščica ali pa okopavine, seje se pa kumna v stročnice. Kjer je ročno delo poceni, se seje kumna na posebne grede in se presadi potem v poznem poletju na polje v vrste oddaljene po 40 cm in v oddaljenosti 15 cm rastlina od rastline. Na holandskem sejejo kumno spomladi pod kak drug sadež. V jeseni zorjejo polje prav skrbno in ga obsade spomladi s fižolom ali grahom v vrstah po 40 do 50 cm narazen. Nato se poseje 5 do 6 kg kumne na hektar prav plitvo, tako da pridejo vrste kumne ravno vmes med vrste gornje rastline. Po setvi se njiva pavalja z obročastim, ali še bolj zvezdnatim valjarjem. Ko so rastline pognale, se ohrani polje čisto z ročnim okopavanjem. Ko je vrhnji sadež iz

njive odstranjen, se izredčijo kumnove rastline na 12 do 15 cm in kjer je praznosta se izpolni mesto.

V jeseni se priporoča pognojitev s 150 do 200 kg žveplenokislega amonijaka. Prihodnje spomladi se kumnovo polje po potrebi 1 do 2krat okoplje. Sredi aprila požene kumna in kmalu se dvigne steblo navzgor, in na njegovih koncih se prikažejo znane bele cvetne koblje.

Cvetje odpade v začetku maja in seme zori po sv. Janezu pa ne popolnoma enakomerno. Z rezanjem se prične, kakor hitro prične belo zrnje rujaveti, reže se zgodaj zjutraj, se poveže rastline povezane s slamo v snopiče in se jih pusti nekaj dnij, da se pozore. Pri vožnji domov je treba voz odeti z rjuhami, kakor pri prosu. Pri vgodnem vremenu se omlati in če ostane na rastlinah še kaj prida nezrelega zrnja, se prepusti še za nekaj dnij solncu v pozoritev in nato z nova omlati.

Seme se spravi na zračen kraj v žitnico, se večkrat z lopato preobrne, da se dobro presuši in se potem očisti.

Mogoče je pustiti kumno, da še enkrat prebije zimo in da drugo žetev, vendar je ta znatno slabša od prve. V obče je varnejša nova setev; dobi se pri prvi setvi 1000 do 2000, pri drugi pa 600 do 1000 kg semena na hektar, kdor ima ugodno priliko za dobro prodajo kumne, ta bi ne storil napačno, ako bi poskusil enkrat s setvijo kumne.

—ov.

Lesnika in njena korist.

Jedna izmed onih dreves, katera so najbolj zaničevana in celo sovražena, to je gotovo uboga lesnika. Menim namreč drevesce jabolčne vrste, katero raste divje kje po pašnikih ter rodi navadno kaj grenak sad. Oblike je različne kakor drevo, tako sad, obema pa je videti, da ju ni negovala nikoli

človeška roka, temuč ju le zaničuje človek.

Toda po krivici! Tudi lesnika je drevo, katero ni brez koristi za kmeta, zato si jo oglejmo natančneje.

Raste navadno več ali manj skrivljena kje med drugo goščavo na pašniku ali ob kakem robu. Prav pohlevno prenaša ondi vse težave življenja, kakor snega ali vetra, tako tudi glodanje lakotnega zajca in druge živali. Kadar to vse premaga in vzraste v čvrsto drevo, požene — ako le ni preveč v gozdu — tudi sad, včasih v pravej obilici. Navadno ta res ni precej dober, vsaj za okus ne, pač pa se iz njega napravi mošt, kateri je mnogokrat kaj vreden.

Lesnik je namreč več vrst. Nekatera izmed teh rode sadje, katero daje mošt, ki se ne loči mnogo od vina. Čudno pri tem je to, da čim stareji je mošt od lesnike, tem boljši je, kar se o drugem sadnem moštu ne more reči. Ljudje celo trdijo, da je celo bolehnim ljudem lesnikov mošt manj škodljiv, nego drugi mošt ali slabo vino. Naj bode to že tako ali tako, vendar sodba naša je, zavreči lesnike nikar.

Prvič kakor rečeno, je ona vajena kraja in nezgod, kjer bi nobeno požlahtnjeno drevo ne uspevalo. Ondi je zadovolna z vsem samo ako bi ji usmiljeni kmet v spomladi vsaj večkrat kodraste lase, preobilne mladike malo osnažil, da lažje požene potem rast in sad.

Drugič ako tudi nima tako prijetnega sadu, pa tega lahko porabimo za kis, kateri gotovo nima nobene graje. In to tudi ni malo vredno, ko vemo, koliko se kisa potrebuje čez leto pri hiši.

Tretjič pa še pomislimo, za kaj nam služi lesnike čvrsti les. Ta je jako čislan za razne priprave in orodja radi svoje trpežnosti, tako n. pr. za razne vijake ali šravbe

itd. Od mladosti v trdih časih je navadno kaj žilav in trpežen.

Tako smo toraj nekoliko pogledali ubogo puščavnico — lesniko, katera navadno medli kje zapuščena. Ne preganjajmo nje, temuč privoščimo ji skromnega prostora, navrh pa jo v spomladi nekoliko osnažimo, da more i ona nam roditi kedaj še svojega, če tudi grenkega sadu. Tudi ta bo nekaj zalegel. Pohorski.

Shramba za zdravilna zelišča.

„Zdravje je najboljšo blago“, pravi pregovor. Tega se človek spomni navadno le tedaj, kadar ga obišče sovražnik — težka bolezzen.

Kako si ohranjevati zdravje, to je človeku težko dopovedati, kajti v zdravih dneh človek ne mara za opomine. Kadar pa ga bolezen položi že v postelj, takrat še le pozna, kako je slab in hrepeni po zdravilih.

Ker teh ni vselej pri roki, prav je in pametno, da se jih za časa oskrbimo in varno shranimo. Menim namreč razna zelišča, katera se posebno sedaj lahko nabirajo in na posebej odločenem prostoru shranijo. Morebiti da pride v dolgem zimskem času kakšna sila, ko bomo morda še po noči radi obiskali to shrambo, da ondi najdemo zelišča posušena, katera bodo služila kakemu bolniku v zdravilen čaj.

Pa res! Kakor nas uče imenitni zdravniki in mnoge lastne skušnje, je v raznih zeliščih mnogo taci, ki so kakor nalašč za zdravilo človeku. Teh vidimo po letu vse polno po livadah, ob potih, največ pa še na vrtilih, zlasti ako jih ondi še nalašč gojimo. Pa ta skrb ni zastonj. Kolikrat človeka nenadoma napade kakšna bolezen, pa je iz zelišča kuhan čaj kmalo gotovo zdravilo. Kdor si je tega skusil, lahko verjame.

Toda to je samo po letu, drugače je pa po zimi. Da tudi takrat ni hiša brez teh zdravil, skrbi dobra gospodinja, da jih nabira in posuši, gospodarja pa je naloga, da napravi potrebno shrambo za nje.

Ta bodi kje v podstrešju, da se sveže rastline lažje posuše. Prav priprosto se za streho lahko napravijo nekake police, kamor se ob poletnem času nosijo rastline in na tanko položene, posuše. Ko so suhe, povežejo se v šopke in vsaka na svojem mestu shrani. Tako jih je potem v sili lahko najti za pomoč. To je vredno toliko več zategadelj, da se ohrani red pri tem in jih v naglici lahko prave najdemo.

Nabirajte toraj gospodinje in shranite rastline in cvetice raznih vrst. Kakor grenek pelin, tako dišeči rožmarin, kakor pohlevna meta, tako ponosni slez, redka tavžentroža, bezgovo listje in cvetje, tudi grozdje, lipovo cvetje, kamilice, jetičnik, št. janževa roža, arnika in še mnoge, mnoge druge rastline. Te spoznati, jih nabirati in shraniti bodi nam skrb ob zdravih dneh, da kadar pride sovražnik — bolezen, ne bode našel nas nepripravljenih.

Pohorski.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 50.: Iz. Šk. v sv. P. Št. Posadil sem nekaj hruškovih divjakov, katere nameravam sedaj okulirati. Kam naj bi se obrnil za zanesljive cepiče in sicer zimskih hrušek, ki prav pozno in poletnih, ki prav zgodaj dozore, in dalje bi rad imel take vrste, ki ne dozore vse naenkrat?

Odgovor 50.: Zanesljive cepiče dobite na Mariborski šoli in od Klenerta v Gradcu. Veliko sort ima tudi Simončič v Sevnici. Od hrušek bi Vam priporočali: Dilovke, Napoleonovo in lesnobarveno maslenko, Ligelnovko, in kot prav zgodnjo vrsto pa zeleno zgodnjo Magdalenko. Sicer pa storite dobro, če se v tem oziru obrnete na katerega ondotnih potovalnih učiteljev ali boljših sadjarjev, ki krajevne raz-

Trgovina in obrt.

Trgovina.

Pogoji

za odpravljanje brzovoznega blaga z odpravnimi listi (naročba).

(Konec)

10. Ako ni ugodnije, da se pošilja z mešanimi ali tovarnimi vlaki, odpravlja se z osebnimi vlaki. Uporaba brzovlakov je izključena. Kolikor železnica stranki uporabo vlakov predpisuje, odpravlja se brez izjeme s temi vlaki.

Da se pošiljatve, katere se narmanje pol ure pred odhodom vlaka niso pripeljale odpravijo, se ne more zahtevati.

11. Pošiljatve se ne smejo preobložiti z povzetji po dohodu ali predujmi v gotovini. Naznaniti zanimanje do pošiljatve ni dopuščeno.

12. Po pošiljatev na določilno postajo poslati mora prejemalec. Ta se o dohodu pošiljatve ne obvesti.

Železnica ima pravico, na postajališča oddane pošiljatve, katere se prec pri vlaku ne odzamejo odpeljati naprej do naj bližnje postaje in naslovnika od tod obvestiti, da pride ponje.

13. Prejem pošiljatve je potrditi na odpravnem listu, katerega shrani železnica.

14. Morebitne izvensodne tirjatve, ki so se nahajale na odpravnem listu se morajo z vsemi podatki naznaniti.

15. Zaračunavajo se one vozne pristojbine, katere so za dotične predmete v tozadevni razmeri za odpravljanje brzovoznega blaga predpisane. Pri pošiljativah, ki se oddajajo in prejemajo na postajališčih se voznina zaračunava na podlagi daljav, od, oziroma do postajališča po razdelitvi na pase, ki je določena v krajevnem blagovnem ceniku c. kr. avstr. državnih železnic.

16. Teža, ki se ima vzeti za temelj pri preračunavanju voznine, se pri pošiljativah mleka v pločevinastih vrčih oziroma pri vrnjenih pločevinastih vrčih ne poišče tako, da se v resnici tehta, ampak na ta način, da se teža praznega vrča, ki ne drži več ko 10 litrov računa za 4 kg, teža vrča, ki ne drži več ko 15 litrov pa za 5 kg. i. t. d., za vsakih začetih 5 litrov naprej po 1 kg.

Čista teža preračuna se po tem, kolikor posoda drži in se vzame 1 liter

mere dobro poznajo in ki imajo že večletne skušnje z raznimi vrstami.

Eno Vam pa svetujemo in sicer, ne sadite preveč vrst, če mislite zasaditi drevesa za kupčijo, kajti pomešano sadje ima vedno mnogo nižje cene kot nepomešano in zadnje se tudi lože proda. Odločite se rajši za 2, 3 vrste, a teh sasadite v zaželjeni množini.

Vprašanje 51.: Iv. Šk. v sv. P., Št. Imam kakih 400 jabolčnih dreves, ki so od krvne uši, ali kakor pri nas na Štajarskem pravimo „grinte“, močno napadene. Poskusil sem že vsa mogoča sredstva, toda trajno odpraviti jih nikakor nisem mogel. Konečno sem poskusil z žveplanjem napadenih delov enako kot pri žveplanju trt. To delo sem opravljal v rosnem času in kakor sedaj opazujem, se utegne to taisto prav dobro obnesti. Je to sredstvo priporočati?

Odgovor 51.: Kjer se krvna uš vgnjezdí, je vedno križ; prav težko jo je popolnoma zatreti in tudi z žveplanjem se Vam ne bo trajno posrečilo. Vendar je to dobro in ceneno sredstvo in Vam celo priporočamo, da to nadaljujete, ker žveplo tudi druge glive pomori. Še bolje je, ako pomešate med žveplo gipsa ali fino zdrobljenega žganega apna. Žveplo prične ob vročih urah razvijati plin žvepleno sokislino, ki vse v dotiko s to došle glive in mrčese pomori; žgano apno se pa prične gasiti, če pride z mokrimi deli v dotiko in tako razje in uniči tudi škodljivce.

Vprašanje 52.: Iv. Šk. Kako bi pregnal mravlje iz sadnega vrta? Razdril sem vsa mravljišča pa se jih vendarle ne morem znebiti.

Odgovor 52.: Najcenejše jih uničite, če polijete mravljišče z vrelo vodo ali pa z močno gnojnico.

Vprašanje 53.: Iv. Š. v Š. Kako preženem grilje v kuhinji?

Odgovor 53.: Snaga, to je glavni pogoj za odstranitev te golazni; osobito je paziti, da jedilni odpadki kakor tudi pomije itd. ne ostanejo po tleh. Po noči se treba večkrat spraviti na lov in vse luknje z malto zamašiti. Na ta način se jih prav kmalu zatre. Strupa Vam ne kaže rabiti, ker veliko ne dosežete, in če mnogo te golazni po luknjah pogine, se začne razvijati hud smrad. Strup pa bi tudi težko dobili.

Vprašanje 54.: Iv. B. v L. Ali se lahko poseje deteljno seme lucerne potem, ko se ječmen požanje? Prva selev mi je slabo vskalila.

Odgovor 54.: Gotovo da to lahko storite in če ostane vreme ugodno in je zemlja dobro pripravljena in pognojena, postane še celo prav lepo deteljišče.

Vprašanje 55.: (Iv. M. v Sk.). Tu Vam pošljem liste neke trte ki so se nenadoma posušili oziroma opalili. Kaj je temu vzrok, je to nevarna bolezen? Kako preprečim nadaljni razvoj? Sedaj je napadena le ena trta, od sosednje pa samo par listov, drugače je zdrava.

Odgovor 55.: To ni nikaka bolezen marveč le neka prirodna prikazen, katero poznamo pod imenom solnčni ožig in izvira od tod, da posije močno solnce naenkrat na liste, vsled česar izpuhte več vlage nego je morejo korenine nadomestiti. Taka trta se popravi sama ob sebi; treba jo je dobro poškopiti; prihodnje leto pa kratko obrezati in dobro pognojiti. O tem kaj več v prihodnji številki „Nar. Gospodarja“.

Priporočila se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi zvonov.
Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Perilni stroj. Dan pranja je v grozo vsakein gospodinjstvu. Čas se izgubi, ves dom se onesnaži, pari se dušno; vse to more gospodarja in gospodinjstvo spraviti v obup. Pri pranju je doma vse narobe. S perilnimi stroji se temu pomaga. Tak stroj traja cel rod in ne potrebuje nobenega popravila. Lahko je, da ga dete izlahka obvlada. Nič ne ropoče in ker je zaprt s priklopom, omejuje parjenje. Perilo se varuje in vpere mnogo čišče, nego z roko ali na navadni perilnici. Za kar se potrebuje pol drugi ali dva dni, izvrši perilni stroj za nekaj ur. Ker se prihrani čas in perilo, se izplača stroj vsakemu domu najdalj za dve leti. Izvrstne perilne stroje ponuja društvo **Hospodár v Hustopečih nad Bečvo Morava.** — Zahtevajte cenik.

Izborno se je povsod

obnesla Kathreinerjeva Kneippova sladna kava. Kdor hoče piti dobro kavo in vendar-le štediti, zahtevaj le pristno Kathreinerjevo kavo v znanih izvirnih zavojih. Kar se odtehtuje in prodaja odprto, ni nikoli Kathreinerjeva kava; na to naj častite gospodinje že pazijo posebno. Če tudi izdado nekaj malega več, se to že izplača, zakaj res po ceni v porabi je le pristna Kathreinerjeva kava.

za 1 kg. Kosmata teža se dobi, ako se seštejeti čista teža in dotična naravna teža praznega vrča.

Pri drugih pošiljativah se, kakor c. kr. ravnateljstvo drž. železnic razsodi pravo tehtanje v vsakem posameznem slučaju opusti in se teža, ki se ima vzeti za temelj pri preračunavanju voznine sporazumno s stranko enkrat za vselej določi. V to svrhu se svaka posoda, prazna in polna — prostor naj se kar narbolj mogoče porabi — od železniškega urada stehta. Določena teža praznih in polnih posod in ime blaga se mora na posodi trpežno zaznamenovati. Pri pošiljativah mleka v steklenicah se mora na posodi zaznamenovati tudi število in kakovost v posodi se nahajajočih steklenic.

Po zgornjem načinu dobljene kosmate teže vzamejo se za temelj preračunavanju voznine, — brez ozira na tó, ali se je prostor posode popolnoma porabil ali ne.

17. V pošiljalni oziroma zaračunovalni postaji, katera naprej odpravlja, pišejo se razdeljeno po posameznih določilnih postajah zapiski o pošiljativah, ki se opremljajo z odpravnimi listi. Na podlagi teh, izračuna in dokaže se

mesečni dolg po računu, čigar kolek plača stranka.

V ta zapisek zabilježi se vsaka pošiljatev z njeno okroglo težo po ceniku. Pri zaključku računov seštejejo se teže onih pošiljatev, za katere je upotrebjavati enako vozno pristojbino; voznina se zaračuna po znesku vseh tež. (Glej št. 15.) K temu prištevajo se sprejemne kolkovine 10. vinarjev za vsako pošiljatev ali morebitne po ceniku pripadajoče premičnine ali druge postranske pristojbine za zvezne postaje, ki se posebej zaračunavajo.

Stranke v teku meseca lahko pregledajo zanje pripravljene zapiske.

18. Obračunava se na postaji, ki naprej pošilja, oziroma na zaračunovalni postaji dotičnega postajališča zadnji dan vsakega meseca, v pričo stranke ali njenega pooblaščenca. Ako se pa stranka izjavi, da neče biti pri obračunu prisotna, naznani se ji na njene stroške, dokazljivo znesek, katerega je plačati.

Znesek je plačati v teku dveh dni, po končanem onem dnevu, katerega se je obračunalo ali so se naznanila odposlala. Ko se je znesek plačal, izroči se stranki plačan račun

in prepisi pripadajočih zapiskov oziroma se mu ti priporočeno določijo.

One stranke, ki hočejo plačati po c. kr. poštni hranilnici morejo upotrebjavati prejemne (uložne) liste, zaznamovane s čekračunsko številko pristojnega c. kr. ravnateljstva državnih železnic; ti se prodajo na postajah po 6 vinarjev komad. Od poštnega urada potrjeni prejemni listi se morajo poslati zaračunovalni postaji kakor potrdilo plačila.

19. Ako znesek, ki ga ima stranka na pristojbinah plačati doseže višino položene varščine in se dokazljivo ne plača precej primerne odbitnine, se takoj obračuna, ne da bi se čakalo konca meseca.

20. Odpravljanje z odpravnimi listi se lahko od strani strank in od strani železnice vsikdar, ne da bi se uzroki naznanili ustavi. Železnica pa je dolžna izročiti varščino šele tedaj, ako je popolnoma določeno, da stranka vsled tega odpravljanja nima nobene obveznosti več.

Prejem varščine stranka potrdi na uložnem listu in ga železnici vrne.

ZADRUGA

Še enkrat pridobninski davek in rajfajsenove posojilnice.

V zadnji številki lista smo pisali, da se zahteva od naših rajfajsenovih posojilnic predložitev napovedi za pridobninski davek — in smo rekli, da so rajfajsenove posojilnice v smislu § 84. lit. e zakona z dne 25. oktobra 1896 (drž. zak. št. 220) II. poglavje — pridobnine proste, da jim toraj ni treba predložiti napovedi.

To je popolnoma res, ker določuje § 110 istega zakona, da mora vsako po II. poglavju zakona pridobninskemu davku *podvrženo* podjetje napoved vložiti, a rajfajsenove posojilnice niso temu davku *podvržene*, temveč so ga proste, toraj jim ni treba napovedi vložiti. —

Svetovali smo radi tega našim rajfajsenovim posojilnicam, da predložitev napovedi odklonijo.

Dotične posojilnice, ki so z ozirom na naš poduk predložitev odklonile, so prejele opetni poziv za predložitev in se jim je ob enem zagrozila kazen.

Toraj sklicevanja na — jasna določila zakona ni zadostovalo.

Vkljub temu naj naše posojilnice rajfajsenovke predložitev odklonijo, dotičnemu dopisu naj priložijo izvod svojih pravil in naj vrh tega, da še bolj razločno dokažejo, da so rajfajsenovke, navedejo odlok s kojim so se jim priznale pristojbinske olajšave — ter naj koncem citirajo ukaz c. kr. finančnega ministerstva z dne 23. maja 1898 št. 28421, ki pravi: Od gospodarskih zadrug

(posojilnice spadajo k tem) in družtev zahteva naj se samo tedaj pravilna napoved za pridobnino, če se razvidi s pravil, da so davku podvržene, a se taka zahteva opusti, če je s pravil, koje zadruga predložijo, razvidno, da so davka proste.

Ukaz dostavlja, da bi se naj kot primerno pozivi za predložitev napovedi že v tem smislu štilizirali, česar pa na pozivih, ki so je prejele naše zadruga, nismo opazili.

Toliko smo morali omeniti za zdaj — a opetno pozivamo naše članice, da nam vpošljejo v pregled vse dopise, plačilne naloge itd., ki je prejmejo v davčnih zadevah, ker hočemo tem posvetiti posebno pozornost, da se obvarujejo članice neopravičenih zahtev in morebiti prehudega obdačenja.

Svinjerejska zadruga v Dobropoljah

je pričela svoje delovanje v majhnem obsegu in z malimi sredstvi. Njen glavni namen je vzdržavati dovolj plemenih živalij angleške pasme, zlasti mrjascev in prirajevanje prešičev za pisanje doma. Tako bi ostal denar, ki ga morajo dajati kmetje za mlade prešiče doma, kuga, ki se uvaja s hrvaškimi prešiči, pa zunaj. Da bi bilo to koristno, spozna lahko najbolj zabit človek. Na ustanovnem shodu je govoril o tem uradnik „Gospodarske zveze“ g. Rožman. Zadruga je začela takoj poslovati. Kmetijska družba, ki se kaže prijazno in naklonjeno, je oskrbela nekaj lepih angleških svinj in mrjascev, nekaj se jih je pa dobilo od drugod. Ljudem je pa treba tudi strokovnega poduka, zato je 14. junija predaval v zadruzi ravnatelj kmetijske družbe g. Pirc o svinjereji. Kmetom je bilo predavanje zelo všeč in na željo je g. Pirc obljubil, da bo še prišel nadaljevat predavanje. Pretekli mesec je v okraju zopet poginilo mnogo prešičev, ki so jih prignali prekupci. Vlada je dala pobiti mnogo prešičev, mnogo jih pa tudi pogine, da nihče drug ne ve zanj, kakor kmet, ki mora družega kupiti. — Mislim, da se ta bolezen tudi razširja s tem, ker se hlevi, kamor zapirajo prekupci prešiče, ne razkužavajo, in se prigradi, da za okuženo čredo pride druga čreda, ki je sicer zdrava, ki se pa lahko okuži. Bog daj, da bi nova zadruga s svojim sodelovanjem mogla ustaviti uvažanje tujih prešičev, ki so že toliko škode pri nas napravili. J.

Za mlekarne.

Gospodarska zveza ima v zalogi olje za separatorje — in ga oddaja v vsaki množini — 1 kg 1 krona.

Surovinske, skladiščne in produktivne zadruge

so proste dokladov, tako določuje zakon, ki je prejel dne 17. aprila 1902 najvišjo sankcijo.

Žalibog pa ta zakon nam nič ne koristi, ker je namenjen samo za Galicijo.

Izkazi prometa.

Razposlali smo izkaze o prometu, kojega je imela „Centralna blagajna“ s pojedinimi članicami v I. polletju 1803.

Ti izkazi naj se natančno primerjajo z lastnimi vknjižbami — in naj se morebitne nepravilnosti popravijo, oziroma se naj, če bi bile v izkazu, najdalje v 8 dneh nam naznanijo.

V izkazih so poračunane obresti do 30. junija 1903 — in se naj dotični zneski sledeče vknjižijo:

Zavodi, ki imajo obresti dobiti naj vknjižijo znesek — označen v saldu obresti — v blagajni knjigi med prejemki kot prejete obrest tekočega računa pri „Cen-

Bilance.

Badernsko društvo za štednju i zajmove,

registrana zadruga na neograničeno jamčenje, za drugu upravnu g. 1902. Članovi: krajem g. 1901 38, u g. 1902 pristupilo 22, iztupio 1; koncem g. 59. Dijelovi: iz g. 1901 K 128, iz g. 1902 K 92, koncem g. 1902 K 220; odpo-vedano: 0. Novčani promet: K 84.617.70.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Gotovina 31. decembra 1902	304	60	Zadružni dielovi	220	—
Zajmovi kod zadrugara	19.059	37	Štedionički uložci	8.160	20
Interesi uplaćeni i tekoći	629	03	Pasivni zajmovi	19.549	50
Tekoći račun	10.369	55	Tekući račun	2.907	50
Interesi na tek. račun	175	48	Razni troškovi	63	32
Prinos „Zvezi“	200	—	Čisti dobitak	186	93
„Ljudskoj posojilnici“	4	—			
Povratak troškova od tek. rač.	72	90			
Inventar	181	65			
Knjige i tiskovine	31	75			
Razni primitci	59	12			
	31.087	45		31.087	45

Beramsko društvo za štednju i zajmove,

registrovana zadruga na neograničeno jamčenje, za petu upravnu g. 1902. Članovi: začetkom g. 1902 96, pristupilo 5, koncem g. 101. Dijelovi: začetkom godine K 384, primljeno K 20, koncem god. K 404; odpo-vedano: 0. Novčani promet: K 46.901.34.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Gotovina 31. decembra 1902	1.573	96	Zadružni dielovi	404	—
Tekoći račun	15.710	44	Uložci i posude sa kap. interesi	48.710	68
Zajmovi kod zadrugara	31.525	03	Prihrana — rezervni fond	1.458	99
Od tekućih interesa diel, koji spada na god. 1902	1.841	52	Čisti dobitak	259	42
Inventar po odbitku 10%	188	97			
Knjige i tiskanice po odbitku 25%	28	27			
	50.869	09		50.869	09

Centralna posojilnica v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za drugo upravno leto 1902.

Člani: v upravnem l. pristopilo 155, odpadlo 0; koncem l. 599.

Deleži: v upravnem letu vplačano glavnih K 3.600, opravičnih K 290; koncem 1901 glavnih K 18.800, opravičnih K 910; stanje koncem leta K 23.600; odpovedano 0.

Denarni promet: K 2.246.707·07.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Račun posojil na osob. kredit	182.909	70	Račun glavnih deležev . . .	22.400	—
„ posojil na vknjižbo . . .	401.307	68	„ opravičnih deležev . . .	1.200	—
Zaosl. obr. na vknj. za l. 1902	3.205	46	Hranilne vloge s kapitalizova-		
„ posojil za l. 1902 . . .	1.355	85	nimi obrestmi	677.456	07
Račun efektov	7.082	—	Predpl. obr. na vknjižbo . . .	3.728	82
„ efektnih obresti	42	—	Predplačane obresti posojil .	1.802	36
„ inventarja	811	72	Tekoči račun	89.460	32
„ knjig in tiskovin	956	—	Račun rezervnega zaklada . .	117	34
Tekoči račun	192.244	03	Čisti dobiček	4.015	82
Stanje koncem l. 1902	10.266	29			
	800.180	73		800.180	73

Ljudska posojilnica v Ljubljana,

registrovana zadruga z neom. zavezo, za sedmo upravno leto 1902.

Člani: v l. 1902 pristopilo 201, odpadlo 17, koncem leta 1467 s vplačanimi opravičnimi deleži K 5.868, glavnimi K 5.200; koncem l. K 11.068; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 32.596.882·65.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Račun posojila	4.819.484	90	Račun glavnih deležev	5.200	—
„ tekočih posojila	1.723.353	37	„ opravičnih deležev	5.868	—
Naložen denar	2.399.306	50	Hranilne vloge s kapitalizova-		
Račun menic	319.889	33	nimi obrestmi	9.501.351	52
„ efektov	101.371	60	Račun pro diversi	47.631	34
„ nepremičnin	211.950	16	„ posojilnih obresti	15.211	64
„ inventarja	5.309	57	„ obresti tekočih posojil . .	1.917	94
„ posojilnih obresti	73.988	91	„ meničnih obresti	2.471	07
„ obresti tekočih posojil . . .	1.590	76	„ rezervnega zaklada	7.595	74 ¹ / ₂
„ efektnih obresti	488	10	„ razpoložnega zaklada . . .	30.931	90 ¹ / ₄
„ blagajne	20.562	19	„ posebne rez. na zgube . . .	31.875	84 ¹ / ₄
			„ zgube in dobička	27.240	39
	9.677.295	39		9.677.295	39

Hranilnica in posojilnica v Marezigah pri Korpu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za tretje upravno leto 1902.

Člani: v l. 1902 pristopilo 43, izstopio 1; koncem leta 172.

Deleži: v l. 1902 vplačano K 215, odpadlo K 5; koncem leta 1902 K 860; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 83.888·84.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Posojila	34.194	73	Deleži	860	—
Naložen denar	865	—	Hranilne vloge s kapit. obrest.	4.275	26
Nevzdignjene obresti istega . .	12	—	Izposojila	28.000	—
Inventar	179	01	Predplačane obresti posojil . .	479	65
Zaostale obresti posojil	6	37	Zaostale obresti izposojil . . .	12	50
Predplačane obresti izposojil .	174	44	Deželni odbor 3%	1.000	—
Vrednost tiskovin	116	11	Za l. 1902 neizplač. nagrade . .	60	—
Gotovina konec leta 1902 . . .	282	90	Rezervni zaklad	747	38
			Čisti dobiček	395	77
	35.830	56		35.830	56

tralni blagajni“ — in ga naj ob enem izknjižijo med izdatki kot na tekoči račun pri „Centralni blagajni“ naložen denar.

Zavodi pa, ki so nam obresti dolžni, naj vknjižijo med izdatki v saldu obresti tekočega računa pri „Centralni blagajni“ in postavijo isti znesek med prejemke kot sprejet v tekočem računu od „Centralne blagajne“.

Mi pripišemo s 1. julijem 1903 obresti h glavnici.

Izkazu priložili smo tiskovino, na kojoj se nam najdalje v 8 dneh potrdi njega pravilnost — in smatramo vse izkaze, o kojih ne dobimo o določenem roku nikakega potrdila ali morebitnih ugovorov, potrjenimi.

Objava bilanc.

Vse one članice, ki so prejele od trgovskega sodišča poziv, da dokažejo objavo svojega računskega zaključka z bilanco vred za leto 1902, kakor to predpisuje § 22 združnega zakona, predložijo naj trgovskemu sodišču ono številko lista, v kojem je bila njihova bilanca objavljena, oziroma naj, če so nam vposlale pravočasno računski zaključek, pa še isti z ozirom na prostor v listu ni objavljen, v tem smislu sodišču poročajo.

Denarni promet.

Na tekoči račun so nam vposlali sledeči zavodi:

Ribnica,	hr. in pos. (3. 7.)	K 5000·—
Polh. Gradec	„ „ „ „	1200·—
Tomišelj	„ „ „ „	2350·—
Višnjagora	„ „ „ (4. 7.)	700·—
Gorje	„ „ „ „	2000·—
Sorica	„ „ „ „	2442·71
Zg. Tuhinj	„ „ „ „	2000·—
Sv. Križ p. K.	„ „ „ „	400·—
Mošnje	„ „ „ „	800·—
Naklo	„ „ „ „	400·—
Št. Jur p. K.	„ „ „ „	3700·—
Št. Ilj p. T.	„ „ „ „	1000·—
Planina	„ „ „ „	800·—
Borovnica,	„ „ „ „	1000·—
Št. Jur obj. ž.	„ „ „ „	3000·—
Vipava	„ „ „ „	4000·—

Šturije	hr. in pos. (3. 7.)	K 1400.—
Gojzd	" " " " "	400.—
Škof. loka lj.	" " " " "	4200.—
Srednja vas	" " " " "	2000.—
Horje	" " " " "	2382.03
Poljane, pos. in hr. (1. 7.)	" " " " "	7000.—
Kropa, žebljarska		
zadruga (4. 7.)	" " " " "	1206.67
Kranjskagora, pos.	" " " " "	2000.—
Sv. Kunigunda,		
hr. in pos. (5. 7.)	K 2000.—	
Trebelno,	" " " " "	1000.—
Tunice,	" " " " "	2000.—
Gojzd	" " " " "	2150.—
Struge	" " " " "	300.—
Škocijan,	" " " " "	1200.—
Vipava,	" " " " "	5000.—
Sred. vas,	" " " " "	3000.—
Sred. vas,	" " " " "	300.—
Ig,	" " " " "	1500.—
Košana,	" " " " "	4000.—
Žiri,	" " " " "	2000.—
Mošnje,	" " " " "	1400.—
Vrhnika,	" " " " "	1500.—
Srednja vas, km. dr.	" " " " "	1300.—
Velika seoska zajm.		
blag. (6. 7.)	" " " " "	250.—
Št. Jur p. K. h. in p. (8. 7.)	" " " " "	500.—
Leskovic,	" " " " "	1000.—
Horjul,	" " " " "	600.—
Rečica, lj.	" " " " "	8000.—
Tržič,	" " " " "	1600.—
Jesenice,	" " " " "	2000.—
Vrhnika,	" " " " "	3000.—
Starigrad, km. dr. za		
št. in zajm.	" " " " "	8000.—
Vipava,	" " " " "	5000.—
Idrija, lj.	" " " " "	1400.—
Škof. loka lj.	" " " " "	1000.—
Kranj. gor.,	" " " " "	2000.—
Skrilje, hr. in pos. (9. 7.)	" " " " "	250.—
Naklo,	" " " " "	400.—
Škocijan,	" " " " "	1000.—
St. trg, km.	" " " " "	7000.—
Smledn.,	" " " " "	220.—
Škof. loka lj. (10. 7.)	" " " " "	2000.—
Šk. loka, lj.	" " " " "	1300.—
Št. Janž, " " " (0/o.)	" " " " "	718.21
Metlika, " " " (10. 7.)	" " " " "	7000.—
Št. Jakob v R., pos. (11. 7.)	" " " " "	5000.—
Sv. Kunigunda,		
hran. in pos.	" " " " "	800.—
Kandija, hr. in pos.	" " " " "	2000.—
Trebelno,	" " " " "	1000.—
Semič,	" " " " "	1500.—
Š. Jur. p. K., " " " (14. 7.)	" " " " "	600.—
Vipava,	" " " " "	4000.—
Rovte, " " " (15. 7.)	" " " " "	1000.—
Idrija, lj.	" " " " "	7300.—
Tržič,	" " " " "	1000.—
Št. Peter,	" " " " "	3000.—
Tržišče,	" " " " "	211.60
Jesenice,	" " " " "	1000.—
Bloke,	" " " " "	6000.—

Posojilnica v Pišecah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za devetnajsto upravno leto 1902.

Člani: v upravnem l. prirastlo 34, odpadlo 29; koncem l. 727.

Deleži: v l. 1902 prirastlo K 298, odpadlo K 210; stanje koncem leta 1902 K 4.944; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 106.489.12.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	93.381	—	Deleži	4.944	—
Zaostale obresti posojil	5.976	32	Obresti deležev	581	—
Naloženi denar	807	—	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	46.424	43
Nezdignjene obresti	20	—	Predplačane obresti posojil	151	89
Vrednost zemljišča	2.143	82	Izposojila	39.600	—
Inventar	152	86	Posebna rezerva	5.781	72
Prehodni znesek	92	16	Splošna rezerva	5.591	14
Predplačani davek	63	—	Čisti dobiček	220	58
Gotovina konec leta 1902	608	60			
	103.244	76		103.244	76

Konsumno društvo pri D. M. v Polju,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za šesto upravno leto 1902.

Člani: v l. 1902 pristopilo 16, odpadlo 1, koncem l. 108 s vplačanimi deleži K 2460.55; odpovedano: 4.

Denarni promet: K 81.229.65.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Nal. denar pri druzih zavodih	200	—	Deleži	2.460	35
Vrednost blaga	5.693	62	Neizplačane obresti deležev	86	40
Terjatve na blagu pri zadruž.	7.800	—	Izposojila	430	08
Vrednost inventarja	572	92	Obresti od teh na dolgu	9	20
posestva	7.352	34	Dolg na blagu nezadružnikov	12.312	90
zaloge drv	88	22	posestvu	5.000	—
Predplačan pos. davek	8	—	Zavarovalni zaklad	182	54
Predpl. obr. od dolga na hiši	137	50	Rezervni zaklad	1.019	14
Gotovina konec leta 1902	103	17	Obresti rezervnega zaklada	45	85
			Čisti dobiček	409	31
	21.955	77		21.955	77

Kmetijsko društvo v Horjulu,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za šesto upravno leto 1902.

Člani: v l. 1902 pristopilo 13, izstopilo 3; koncem leta 283 s vplačanimi deleži K 6.491.13; odpovedano: 4.

Denarni promet: K 136.609.71.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Nal. denar pri druzih zavodih	246	—	Deleži	6.491	13
Vrednost blaga	28.409	97	Neizplačane obresti deležev	524	76
Terjatve na blagu pri zadruž.	14.562	08	Izposojila	38.890	—
Terjatve na blagu pri nezadr.	798	62	Dolg na blagu nezadružnikom	5.011	43
Vrednost inventarja	3.264	24	Obresti od izposojil	1.000	—
hiše	7.000	—	Rezervni zaklad	5.249	28
zemljišč	2.728	50	Obresti rezervnega zaklada	236	20
Nepovrnjena pridobnina	84	15	Čisti dobiček	396	75
Vrednost tiskovin	200	—			
Gotovina 31. decembra 1902	505	99			
	57.799	55		57.799	55

Gospodarsko in konsumno društvo pri Sv. Mihelu,

registrovana zadruga z omej. zavezo, za prvo upravno leto 1902.

Člani: v l. 1902 prirastlo 271 s vplačanimi deleži K 614; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 243.635-92.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
K	h		K	h	
Nal. denar pri družih zavodih	202	—	Deleži	614	—
Vrednost blaga	34.391	98	Neizplačane obresti deležev	16	05
Terjatve na blagu pri zadrž.	41.360	72	Izposojila	59.065	19
Tejatve na blagu pri neza-družnikih	211	04	Dolg na blagu zadružnikom	679	79
Vrednost inventarja	2.224	97	Dolg na blagu nezadružnikom	15.535	53
Gotovina konec leta 1902	41	—	Zaostale obresti izposojil	1.994	57
			Čisti dobiček	526	60
	78.431	71		78.431	71

Mlekarska zadruga pri Sv. Mihelu,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za prvo upravno leto 1902.

Člani: v upravnem l. pristopilo 139 vsak z 1 deležom à K 6; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 91.647-48.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
K	h		K	h	
Gotovina	210	30	Izposojila	18.949	07
Terjatve	212	—	Dolg na inventarju	309	54
Inventar	8.131	33	Alfa Seperator na razmen	74	10
Poslopje	11.446	40	Gosp. zvezi	79	76
Vrednost kuriva	180	—	Dolg na obrestih	382	57
" ledu	138	80	Deleži	834	—
Zguba	310	21			
	20.629	04		20.629	04

Šebrelje, šted. pos. (16. 7.) K	1000.—
Buzet, dr. za št. in	
zajm. " "	750.—
Loški potok, km. dr. " "	175.—
Radeče, okr. posojil. " "	4000.—
Zg. Besnice, hr. in p. (17. 7.) "	500.—
Polh. Gradec, pos.	
in hran. " "	700.—
Škofja loka, lj. hr.	
in pos. " "	1000.—
Vojsko, hr. in pos. (15. 7.) "	6414-16
Sred. vas, " " (18. 7.) "	1200.—
Sv. Kunigunda, hr.	
in pos. " "	500.—
Zg. Tuhinj, hr. in pos. " "	1000.—
Sorica, " " " " "	1404-08
Jesenice, hr. in pos. (18. 7.) "	2500.—
Gorje, " " " " "	1000.—
Rovte, " " " " "	500.—
Tinjan, dr. za štednju " "	650.—
Cerknica, hr. in pos. " "	11000.—
Srednjav., " " " " "	459-35
Domžale, " " " (19. 7.) "	1500.—
Mengeš, " " " " "	2000.—
Škocijan, " " " " "	1000.—
Idrija, lj. " " " " "	600.—
Rovte, pos. in hran. (21. 7.) "	900.—
Gorje, hr. in pos. " "	1000.—
Cerkno, " " " " "	12000.—
Gorje, " " " (22. 7.) "	3000.—
Senožeče, " " " " "	1000.—
Rob, " " " " "	2000.—
Češnjica, " " " " "	2000.—

Splošna zveza gospodarskih zadrug v Avstriji

ima svoj

občni zbor

v sredo, dne 5. avgusta t. l.

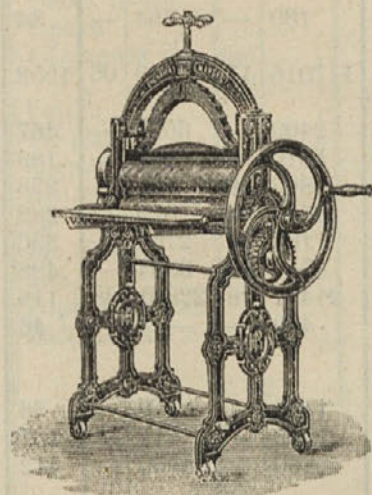
ob 11. uri predpoldne

v veliki sejni dvorani c. kr. kmet. družbe na Dunaju, I. Schauflegasse 6.

Dnevni red:

- 1.) Otvoritev občnega zbora po predsedniku in izvolitev biróa.
- 2.) Poročilo o delovanju v l. 1902. — Razgovor in morebitni sklepi o pojedinih točkah poročila.
- 3.) Predložitev računskega zaključka za l. 1902 in revizijsko poročilo.

- 4.) Predlog predsedništva glede premembe pravil.
- 5.) Vprašanja in predlogi članov.
- 6.) Stanje in vspehi zadružne prodaje žita v Nemčiji; poročila zvezin ravnatelj.
- 7.) Stanje in vspehi zadružne prodaje žita na Nižje-Avstrijskem, Češkem in Moravskem.

Najpopolnejši

perilni stroj, likalnica, ožemalnica

in pinja

in sploh vsakršni praktiški stroji za gospodinjstvo in gospodarstvo po najzmernejših cenah, nedosegljivo trdni. Plačuje se tudi na obroke.

Ponuja franco do katerekoli postaje

181 10-7

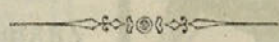
Društvo „Gospodar“

Zahtevajte cenik! v Hustopečich-Hranic, Morava. Zahtevajte cenik!

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah.

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Radeče	13358	79	7478	24	20837	03	5881	—	5050	77	2286	38	3056	19	437
Rečica	19768	64	18290	61	38059	25	12919	26	6311	97	4560	—	5780	—	418
Renče . . . . . ?															
Ribnica	41305	70	41768	52	83074	32	21185	30	6601	63	21740	—	10479	—	249
Ricmanje . . . . . ?															
Rob	8247	38	7039	11	15286	49	2620	—	2663	69	4370	—	1250	—	161
Roč . . . . . ?															
Rova	4324	04	4106	10	8430	14	404	—	1965	44	1140	—	1820	—	213
Rovte	8960	45	8208	18	17168	63	1943	72	1259	24	3856	—	5464	04	177
Selce	13199	70	16018	39	29118	09	9109	30	4649	36	5000	—	3370	—	302
Semič	17859	56	17100	06	34959	62	8046	72	7392	39	7600	—	2700	—	248
Senožeče	3060	03	2717	99	5450	94	100	—	200	—	1210	—	1340	—	279
Sevnica . . . . . ?															
Sinčavas . . . . . ?															
Skrilje . . . . . ?															
Smlednik	2542	94	2376	98	4919	92	2155	98	—	—	—	—	—	—	12
Sorica	8037	13	8177	13	16214	26	7958	23	—	—	2480	—	—	—	16
Srednjava	20788	03	20390	45	41178	48	18172	57	6908	38	5200	—	1685	—	380
Staraloka	15526	91	13279	47	28806	38	4442	—	10448	98	2730	—	1700	—	215
Stari grad . . . . . ?															
Stari trg (za maj)	12725	93	18226	24	32952	17	10364	—	6379	87	6460	—	1950	—	?
" (za junij)	25767	49	21374	94	47142	43	16747	—	10291	25	5430	—	5119	24	?
Struge	3487	89	3459	56	6947	45	3410	—	245	38	400	—	—	—	34
Sv. Ema . . . . . ?															
Sv. Jakob ob Savi	2829	49	2646	39	5475	88	1561	—	834	—	860	—	150	—	130
Sv. Jurij ob j. ž.	13729	65	13173	07	26902	72	8834	90	6717	72	831	—	2620	—	164
Sv. Jurij pri Kranji (za maj)	10931	93	10551	48	21483	41	3980	—	5861	54	2970	—	280	—	217
" (za junij)	9763	12	10085	67	19848	79	8318	—	1525	18	2240	—	1030	—	225
" Križ pri Kostanjici	8609	82	7446	67	15056	49	4486	—	682	54	6704	—	3270	76	634
Sv. Kunigunda	4339	58	5456	71	9796	29	3746	65	1720	62	670	—	—	—	79
" Lenart . . . . . ?															
Šebrelje	19396	33	19200	51	38596	84	2306	—	6535	82	2520	38	2192	64	95
Škocijan	9603	68	8582	22	18185	90	4763	—	1170	—	5560	—	3356	—	465
Škofjaloka	23495	33	22349	79	45845	12	18999	73	200	—	1140	—	—	—	26
Šmarje	3437	16	4676	39	8113	55	1864	46	4619	88	—	—	—	—	189
Šmartno	5431	30	9234	19	14665	19	4410	—	4315	60	1050	—	560	—	149
Šturije	12160	90	12324	26	24485	16	5487	—	4402	32	—	—	743	15	177
Št. Ilj pod Tur.	8937	65	9597	09	18534	74	6080	—	4333	24	2242	—	386	08	127
Št. Janž	2326	31	3774	48	6100	79	1170	78	302	—	2812	—	—	—	139
Št. Jernej	12074	86	13065	24	25138	50	7666	—	8254	54	2510	—	3710	—	458
Št. Peter	71553	69	67655	69	139209	38	38879	27	13749	37	53820	—	23000	—	364
Št. Rupert	4324	53	2962	14	7286	67	2130	—	1100	—	1800	—	1895	—	187
Št. Vid	16761	13	14511	52	31272	65	6091	—	12660	78	1780	—	400	—	378
Tinjan . . . . . ?															
Tomaj	4153	44	4054	53	8207	97	1995	—	630	—	3265	—	670	—	334
Tomšelj	5943	38	5991	47	11934	85	4830	—	2632	46	3350	—	702	—	304
Trebelno	7854	15	7195	—	15049	15	4665	—	1121	75	1060	—	1250	—	152
Trnovo	25168	39	21614	09	46782	48	4682	65	4611	33	13984	—	4223	33	663
Tržič	23514	60	20080	57	43595	17	11302	30	1950	40	12220	—	770	67	110
Tržišče	1258	62	1138	63	2397	25	591	—	470	12	660	—	260	—	91
Tunice	4818	31	4121	77	8940	08	2600	—	520	—	1600	—	400	—	45
Velike Lašče	6737	50	5322	—	12059	50	4737	42	1400	—	3900	—	700	—	40
Vipava	38995	14	36060	67	75055	81	20015	—	12141	99	13875	—	10043	—	1075
Višnjava (za maj)	16378	86	18751	33	35130	19	8539	10	5299	45	9923	44	1788	14	282
" (za junij)	12591	65	10677	21	23268	86	3324	—	4392	14	5145	14	434	86	288
Vojsko	2028	72	1820	61	3849	33	534	—	133	—	84	—	1460	—	26
Vrhnika	18319	74	13347	24	31666	98	8750	90	7155	56	2970	—	2208	21	?
Zagradec	3611	48	3054	13	6665	61	1161	—	1114	13	940	—	1113	47	80
Zatičina . . . . . ?															
Zg. Besnica	1286	40	1261	80	2548	20	1230	—	230	—	520	—	11	64	44
Zg. Tuhinj	4680	12	4037	—	8717	12	2127	18	866	09	1085	07	2051	07	148
Žiri . . . . . ?															
Župa Raščane	15745	90	15745	90	31491	80	—	—	—	—	—	—	—	—	82
Žužemberk	15588	13	11397	06	26965	19	4394	—	4405	25	5944	87	524	09	184

MIHAEL KASTNER, Ljubljana

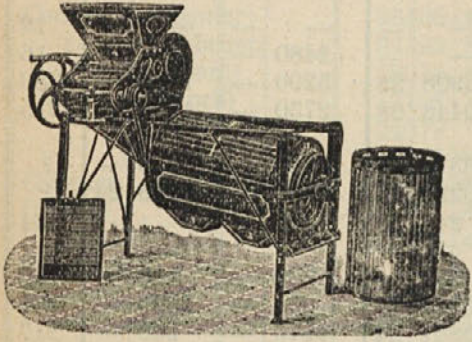
priporoča svojo najmnogovrstnejšo zalogo vedno sveže napolnjenih tu- in inozemskih

mineralnih vodâ
vrelčnih pridelkov.

Najcenejša prodaja

morske soli in soli za živino,
voznine prosto na vsako železniško postajo.

Delniška družba tovarne strojev **N. HEID** v Stockerau.

Trijerji

(čistilniki)

za vsakovrstne namene s kovanimi plehi patent „Heid“.

Trijerji za laneno seme, deteljo, rž, lečo in bob.

Vprave za skladišča, posebno dober sistem in popolna izvršitev.

Excelzior, mlin za šrotanje, pat. „Heid“.

Lahek za goniti! Veliko naredi! Nizka cena!

Nad šestdeset prvih odlikovanj! 179 12—8

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.

(170) 24—13

Žgalnica za kavo

vedno sveže žgana kava, vsakdanje pošiljatve po železnici in pošti.

187 10—5

Zaloga petroleja in olja

za poljedelske in druge stroje ter mline.

Ponudbe, vzorce in cenike na zahtevanje brezplačno in poštne prosto.

Zarezane strešnike vštricne

(Strangfalzziegel) in francoske (gespresste Falzziegel)

zidarsko opeko * * *

cement, roman in portland

glinaste peči in štedilnike

plošče za tlak, šamotne in cementne

kot vse drugo

stavbinsko blago

ponudijo po najnižjih cenah v poljubnih množinah

(184) 10—6

F. P. Vidic & Comp.

Ljubljana.

Svetovnoznane kose in srpe „Hospodar“.

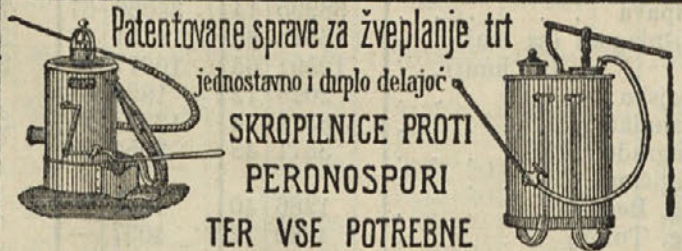
Nedosezne karborundove in korundove

osle. 180 8—8

Zahtevajte cenik vseh potrebščin!

Društvo „Hospodar“

v Hustopečih - Hranic, Moravsko.

Patentovane sprave za žveplanje trt

jednostavno i duplo delajoč

SKROPILNICE PROTI

PERONOSPORI

TER VSE POTREBNE

VSAKOVRSNE POLJEDELSKE I VINOGRADARSKÉ STROJE.

prodaja v najboljši izvršitvi,

JG. HELLER NA DUNOJU

II. Praterstrasse 49

Zastopniki se iščejo! Ceniki brezplačno.

171 12—11

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah.

Edina zaloga na Kranjskem.

Železnato vino	LEKARJA Piccoli - ja v Ljubljani. Dobiva se v lekarnah
 krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe	

Edina zaloga na Kranjskem.

LEKARNA PICCOLI

„pri Angelju“

Ljubljana, Dunajska cesta.
Polliterska steklenica velja 2 K.

Blag. gošp.

Piccoli,

lekarnar.

Ljubljana.

Pri neki gospej, katera je trpela dolgo časa na nervoznosti, sem vporabljal z izvrstnim vspehom **Vaše** železnato vino. Prosim torej, pošljite mi nadaljnih šest steklenic imenovanega vina.

Dr. L. Färber

Gorica, 6. junija 1901. c. kr. štabni zdravnik — Raštelj št. 19.

Zunajna naročila izvršuje lekarnar **Gabrijel Piccoli** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek, ali po poštnem povzetju. II 176 24—8

Egidij Jeglič

vinski trgovec

v Selu, p. Žirovnica na Gorenjskem in na Glincah pri Ljubljani

„pri Bobenčku“

priporoča svojo veliko zalogo dolenjskih, štajerskih, istrijskih in hrvaških vin po primerno nizkih cenah.

V Ljubljani se postavi vino cenjenim gg. naročnikom **na dom**.

Za pristnost vin se jamči.

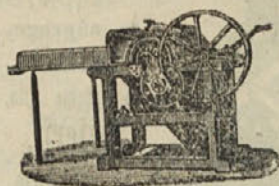
Cene in poskušnje **brezplačno** na razpolago.

Pismena naročila naj se blagovolijo na glavno pošto v Ljubljani, poštni predal pošiljati.

189 3—1

Nad 200 strojev v zalogi!

Najboljše mlatilnice,

gepeljne, trijerje, čistilnice (pajkelne), slamoreznice, mline in preše za sadje, fine kose, srpe in

amerikanske kosilne stroje

(Damo tudi na poskušnjo)

in vse potrebščine za poljedelstvo v veliki izberi priporočata po nizki ceni

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železino in zaloga strojev

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

186 6—5 Slovenski ceniki brezplačno.

Prva kranjska mizarska zadruga v Šent Vidu nad Ljubljano

se pripovoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane sobne oprave iz suhega lesa, solidno izgotovljene, po lastnih in predloženih vzorcih.

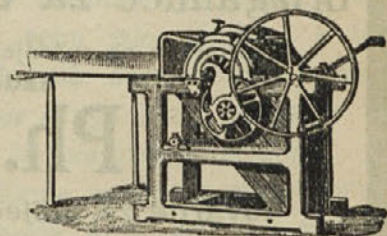
Velika zaloga raznovrstne izdelane oprave za salone, spalne in jedilne sobe je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih. — 188 3—1

V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Arhar, načelnik.

Denar si prihranite,

če vsakovrstne **poljedelske stroje, orodja, šivalne stroje, trombe, cevi,** kakor tudi **mašinsko olje in motore,** splošno za najboljše, priznane, kupite v zalogi

Franc Zemana, Ljubljana, Poljanska cesta št. 24.

NB. Kedor mi preskrbi naročila, odškodujem ga za njegov trud dobro!!! 182 7—6

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah.

Nad 360.000 v rabi!

Nad 600 prvih odlikovanj!

Popolne oprave za mlekarne na roko

172 12-10

Delniška družba Alfa-Separator

Zaloga za južne dežele:

==== v Gradcu, Annenstrasse 26. ====

Prosim berite!

Prosim berite!

Radovoljno Vam potrdim, da so od Vaše cenjene tvrdke za našo mlekarno postavljeni stroji, in mlekarske oprave sploh najboljše kakovosti in nas v vsaki svrhi popolnoma zadovoljujejo. Z opravičenim ponosom se zato lahko sklicujete na tukajšno mlekarsko opravo, katera se gotovo lahko prišteva k najmodernejšim delovršbam.

Spoštovanjem

Deželna mlekarina in šola za sirarstvo

u Kromerizu, Moravsko.

Komeriž, dne 20. maja 1903.

Anton Liska, l. r. ravnatelj.

in na sli: Aparate in posode.

Najizvrstnejši in priznано najboljši

plugi iz jekla, brane, poljski valarji,

stroji za sejanje 'Agricola',

amerikanski stroji za košnjo in žetev,
za mrvo, deteljo in žito,

za obračanje mrve, grablje za seno in žetev.

Preše za seno, slamo, vino, sadje in hidraulične preše.

Mlini za grozdje, stroji za obiranje grozdja,
mlini za sadje,

brizgalnice za trte in rastline,

priprave za sušenje sadja in prikuhe.

izdeluje po najnovjši in poznano najboljši napravi

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarne za poljedelske stroje, livarne železa in zavodi za napravo plugov.

Ustanovljene 1872.

DUNAJ, II./I. Taborstrasse št. 71.

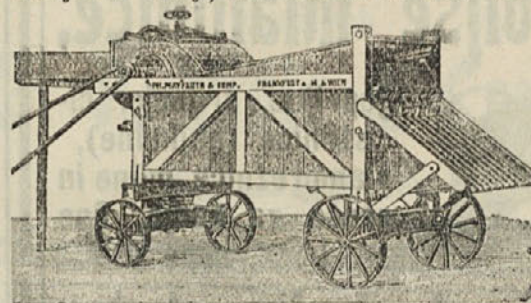
900 delavcev.

Odlikovane s čez 500 zlatimi in srebrnimi svetinami itd.

Obširni katalogi brezplačno. — Zastopniki in prodajalci se radi sprejmó.

stroji za mlatiti

s patentovanimi okroglimi in mazljivimi tečaji, na roko in na vital ali z motorjem,

vitelji

(kupje)

za naprego,

mlini

za čiščenje žita,

trijerji,

za roškanje

turšice,

stroji za rezanico s patentovanimi, okroglimi in mazljivimi tečaji.

reznice za repo, mlini za šrot, parniki za krmo, štedilne peči,

obračljive sesalke za gnojnico

in vse druge poljedelske stroje

185 8-6